

GROSZEK

1918-2018
100-LECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI PRZES POLSKĘ

GAZETKA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
im. MARII KONOPNICKIEJ W JAWORZYNIE ŚLĄSKIEJ
WYDAWANA PRZES KOŁO PRZYJACIÓŁ KOSZAŁKA-OPAŁKA

NUMER 5
LISTOPAD 2018 r.

11 Listopada
NARODOWE
ŚWIĘTO
NIEPODLEGŁOŚCI

DRODZY CZYTELNICY!

Witamy Was w nowym roku szkolnym 2018/2019 i zapraszamy do lektury naszej szkolnej gazetki GROSZEK, w której każdy znajdzie coś ciekawego dla siebie. Pamiętajcie, że każdy z Was może zostać redaktorem naszego pisemka, serdecznie zapraszamy do współpracy.

REDAKCJA

HISTORIA HYMNU POLSKIEGO

Józef Wybicki urodził się w 1747 roku w Będominie pod Kościerzyną. Pochodził ze średniozamożnej rodziny szlacheckiej. Do szkół chodził krótko, jednak dzięki własnym wysiłkom i samokształceniu zdobył sporą wiedzę i wczesnie rozpoczął karierę polityczną. Miał zaledwie 20 lat, kiedy został posłem na sejm. Był uczestnikiem obiadów czwartkowych. Działał na rzecz Komisji Edukacji Narodowej. Od 1781 roku mieszkał w Manieczkach. Włączył się do insurekcji kościuszkowskiej, a po jej upadku wyjechał do Francji, a później do Reggio we Włoszech. Tam wspierał organizowanie polskich legionów i napisał dla nich pieśń „Mazurek Dąbrowskiego”. Melodia pieśni legionów oparta jest na motywach ludowego mazurka. Jej autor jest nieznany. Pieśń powstała w dniach **16-19 lipca 1797** we włoskim miasteczku Reggio Emilia w Republice Cisalpińskiej (w dzisiejszych Włoszech). Pierwszy raz została wykonana publicznie 20 lipca 1797 roku. **26 lutego 1927 Mazurek Dąbrowskiego** został oficjalnie ogłoszony HYMNEM PAŃSTWOWYM RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Mazurek Dąbrowskiego

1. Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy.
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.

Ref. Marsz, marsz, Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski,
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem. x2

2. Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami,
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

Ref. Marsz, marsz, Dąbrowski...

3. Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.

Ref. Marsz, marsz, Dąbrowski...

4. Już tam ojciec do swej Basi
Mówi zapłakany:
"Słuchaj jeno, pono nasi
Biją w tarabany."

Ref. Marsz, marsz, Dąbrowski...

5. Na to wszystkich jedne głosy:
"Dosyć tej niewoli
mamy racławickie kosy,
Kościuszkę, Bóg pozwoli.

Ref. Marsz, marsz, Dąbrowski...

Nie zapomnij gdzie się urodziłeś!!!

Pierwsza zwrotka hymnu nawiązuje do ostatniego rozbioru Polski. W refrenie hymnu, powstałego w lipcu 1797 r., autor, który współtworzył Legiony, wyraził nadzieję powrotu do Polski pod dowództwem generała Dąbrowskiego. Nadzieja legionistów na powrót do Polski była jednak związana z walkami prowadzonymi pod zwierzchnictwem generała Napoleona Bonaparte, który wówczas odnosił sukcesy wojskowe

w północnych Włoszech, a kilka lat później rządził Francją.

W drugiej zwrotce hymnu autor wyraził przekonanie, iż z pomocą Bonapartego żołnierze podążając z zachodu poprzez rzekę Wartę i południa poprzez Wisłę są w stanie przywrócić niepodległość Polskę.

Trzecia zwrotka nawiązuje do Stefana Czarnieckiego, dowódcy polskiego w czasie potopu szwedzkiego w XVII wieku.

Czwarta zwrotka stanowiła dla pozostających na emigracji legionistów obraz Polaków pozostających w Ojczyźnie i wysłuchujących tarabanu na znak zbliżających się polskich wojsk.

W piątej zwrotce (w rękopisie) J. Wybicki nawiązał do Tadeusza Kościuszki, zwycięskiego dowódcy z bitwy pod Racławicami w czasie powstania w 1794 r. Wyraził również ufność w Opatrzność Bożą.

Podsumowując, słowa Pieśni Legionów Polskich we Włoszech nawiązywały do wzniosłych wydarzeń z dziejów polskiego oręża oraz zwierzchników wojskowych, w których pokładano nadzieję na powrót do Ojczyzny i odzyskanie niepodległości.

Ojcowie Polskiej Niepodległości.

Polska niepodległość ma wielu ojców, ale wśród tych, którzy walczyli o odzyskanie wolności, dokonania kilkorga z nich wyróżniają się w szczególny sposób. Dzień 11 listopada to doskonała okazja, aby przypomnieć ich zasługi.

Józef Piłsudski (1867-1935)

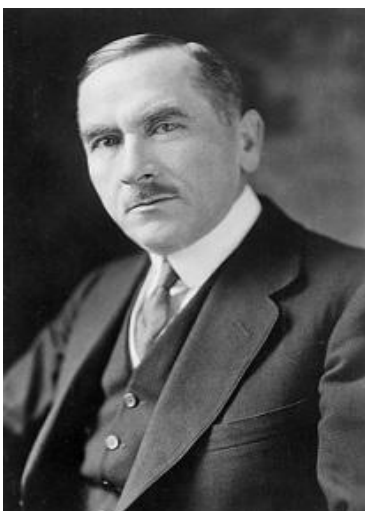

*„Ten tylko wart nazwy człowieka,
który ma pewne przekonania
i potrafi je bez względu na skutki
wyznawać czynem.”*

Komendant, Marszałek, Dziadek, Ziuk... Jakkolwiek nie zwalibyśmy Józefa Piłsudskiego, dziś nikt chyba nie kwestionuje jego zasług na rzecz odzyskania niepodległości przez Polskę. Już jako dziesięcioletni chłopiec wraz z bratem Bronisławem sprowadzał do wileńskiego gimnazjum polskie książki, narażając się na szykany zaborców. Po powrocie z zesłania na Syberię rozpoczął budowanie Polskiej Partii Socjalistycznej. Pod pseudonimem „Wiktor” redagował pismo „Robotnik” i kładł fundament pod późniejszą walkę zbrojną. Stworzył „Związek Strzelecki”, „Strzelca” i „Drużyny Strzeleckie”, a w 1912 roku został ich Komendantem Głównym.

Podczas I Wojny Światowej początkowo organizował polskie oddziały zbrojne na ziemiach podległych Rosji. W 1918, po klęsce Niemiec, powrócił do Warszawy i objął urząd Naczelnika Państwa.

Roman Dmowski (1864-1939)

„Jesteśmy różni, pochodzimy z różnych stron Polski, mamy różne zainteresowania, ale łączy nas jeden cel. Cel ten to Ojczyzna, dla której chcemy żyć i pracować”

Już jako nastolatek działał w polskich, patriotycznych organizacjach. W 1881 roku zorganizował tajną organizację uczniowską „Strażnica”, a od 1888 roku działał w organizacji młodzieży patriotycznej „ZET”. Rok później został przyjęty do Ligi Polskiej, którą przekształcił w Ligę Narodową. W 1903 roku wydał książkę „Myśli Nowoczesnego Polaka”. Przed wybuchem I Wojny Światowej działał jako poseł Dumy rosyjskiej i napisał książkę „Niemcy, Rosja i kwestia polska”, w której wskazał Niemcy, jako siłę najbardziej zagrażającą idei niepodległości Polski. Po wybuchu I Wojny Światowej Dmowski zawiązał Komitet Narodowy Polski. We współpracy z Francją Dmowski utworzył liczącą 100 000 żołnierzy Błękitną Armię, która trafiła do Polski, stając się fundamentem odradzającego się Wojska Polskiego.

Ignacy Jan Paderewski (1860-1941)

*" Nie zginie Polska, nie zginie!
Lecz żyć będzie
po wieki wieków w potęgze i chwale.
Dla was, dla nas i dla całej ludzkości"*

Przyszedł na świat w rodzinie o bogatych tradycjach patriotycznych. Był jeszcze chłopcem, kiedy odkryto u niego wyjątkowy muzyczny talent. Wykształcenie zdobył w warszawskim Instytucie Muzycznym i w Wiedniu. Na jego zdolnościach wnet poznały się gwiazdy światowej muzyki. Wkrótce koncertował przed samą królową Anglii, Wiktorią. Każdy koncert rozpoczynał od przemowy dotyczącej odzyskania przez Polskę niepodległości, o którą to sprawę walczył. Ogromnym sukcesem zakończyło się tournee po Stanach Zjednoczonych, gdzie nawiązał kontakt doradcą prezydenta Wilsona, a później z samą głową państwa. Nazywany na całym świecie „królem pianistów”, czy „czarodziejem klawiatury”, szczególnie uwielbiany był przez własnych rodaków. Krótco po odzyskaniu niepodległości przez Polskę Paderewski udał się do Gdańska, a następnie do Poznania. Tam, płomienna przemowa z okna hotelu „Bazar” stała się impulsem do zbrojnego wystąpienia przez Wielkopolan przeciwko niemieckiemu zaborcy.

Ignacy Daszyński (1866-1936)

*„Polska bez silnego, zdrowego, szanującego się
i szanowanego Sejmu nie może istnieć.
Najbliższym łącznikiem między Ojczyzną
a szerokimi masami ludowymi jest
i pozostaje Sejm.”*

Podobnie jak poprzedni bohater naszego zestawienia, Ignacy Daszyński urodził się w rodzinie o patriotycznych tradycjach. Otwarcie głoszone poglądy patriotyczne spowodowały na jego rodzinę represje władz austriackich, co zaowocowało znacznym pogorszeniem sytuacji finansowej. Po zakończeniu wojny Daszyński stanął na czele utworzonego w Lublinie Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej.

Wincenty Witos (1874-1945)

„Nie chcemy więc, żeby Polska budowana była na jednym człowieku, chcemy, ażeby budowało ją całe społeczeństwo.”

Urodził się w ubogiej, chłopskiej rodzinie. Od najmłodszych lat był zaangażowany w działalność chłopskich organizacji społeczno-gospodarczych. Pod koniec lipca 1920, w przededniu Bitwy Warszawskiej, objął stanowisko premiera Rządu Obrony Narodowej, a w okresie bezpośredniego zagrożenia bolszewicką inwazją pozostawał członkiem Rady Obrony Państwa

Wojciech Korfanty (1873-1939)

*„Jesteśmy narodem zuchwałym,
jesteśmy narodem dumnym,
mimo nieszczęść, jakie na nas
spadły, mimo ciosów, jakie nas
spotykają, nie uginamy niewolniczo
karków naszych przed potężnymi i możnymi.”*

Już jako uczeń gimnazjum założył konspiracyjne stowarzyszenie, którego członkowie wspólnie poznawali kulturę i literaturę polską. Za negatywne opinie na temat Bismarcka został z gimnazjum wydalony. Był jednym z głównych organizatorów powstań śląskich.

Józef Haller (1873-1960)

*„Chcę pracować tylko i jedynie dla dobra
Polski całej, której wolność,
zjednoczenie, własne wybrzeże morskie
i niepodległość całkowitą muszę
wywalczyć i zapewnić wojska polskie.”*

Jeden z najwybitniejszych polskich wojskowych XX wieku. Studia odbył w wiedeńskiej Wojskowej Akademii Technicznej. Zdobył stopień podporucznika i został komendantem w jednorocznej ochotniczej szkole oficerskiej artylerii. Do szkół oficerskich wprowadził język polski. Przeszedł bogaty szlak bojowy, następnie trafił do Francji, gdzie z ramienia Komitetu Narodowego Polskiego utworzył słynną Błękitną Armię. Jako jej dowódca, przybył do Polski w 1919 i od razu skierował się na front ukraiński. W październiku 1919 stanął na czele Frontu Pomorskiego, który miał na celu pokojowe zajęcie Pomorza przez Polskę. 10 lutego nie kto inny, jak właśnie generał Józef Haller, dokonał w Pucku symbolicznego aktu zaślubin Polski z morzem.

„11 listopada”

W historii Polski, tak się składa,
Był kiedyś ponad wiek niewoli;
Jedenastego listopada
Nasz kraj z niewoli się wyzwolił.
I wtedy myśl powstała taka,
By przez szacunek dla przeszłości,
Ten dzień na zawsze, dla Polaka,
Pozostał Dniem Niepodległości.

Marcin Brykczyński

„Jedenasty Listopada”

Dzisiaj wielka jest rocznica -
Jedenasty Listopada!
Tym, co zmarli za Ojczyznę,
hołd wdzięczności Polska składa.
Im to, bowiem zawdzięczamy
wolność - polską mowę w szkole,
to, że tylko z ksiąg historii
poznajemy dziś niewolę.
Uroczyście biją dzwony,
w mieście flagi rozwinięto...
i me serce się raduje,
że obchodzę Polski święto.

Ludwik Wiszniewski

„Niepodległość”

Ach, jakże mi nie mówić o
tych dniach radości,
O tej chmurnej jesieni, gdy w szumiącym wietrze
Szedł nad miastem rodzinnym pierwszy powiew wolności.
Kiedyśmy pełną piersią pili to powietrze,
Nocą w ciemnych alejach stłoczeni szpalerem,
Czekając, aż zapłonie świt nad Belwederem.
Jakże Ciebie przywitać radosna swobodo?
I czym uczcić najpiękniej? Chyba tym uśmiechem
I młodzieńczej poezji burzliwa uroda,
Co szła śpiewem przez miasto i wracała echem.

Antoni Słonimski

Kącik młodego twórcy

Jesień jest jedną z najbardziej malowniczych i pachnących pór roku w Polsce. Niczym rozkapryszona dama raz raczy nas tęczą swych barw innym razem chłodem daje pstryczka w nos. Uwielbiam to jej łaskawe i tęczne oblicze, gdy drzewa płoną ogniem barw, gdy delikatny wietrzyk niczym łaskawy pasterz przegania małe pierzaste chmurki. Z niecierpliwością wyczekuję szeleszczących liści, które ścielą się pod nogami tworząc bajeczny dywan.

Jeszcze więcej tajemniczości tej porze roku dodaje widok drzew ubranych w poranną mgłę, która snuje się jak zjawa. Owoce dojrzewające jesienią w sadzie przywodzą mi na myśl pachnącą szarlotkę taty, która rozgoni świszczące wichry i trzaskający mróz zbliżającej się zimy.

Jesień jest jedyną taką wyjątkową porą roku, które maluje w naszych głowach barwne obrazy.

Marlena Antoniuk 5c

Wstaje kolejny jesienny poranek. Słońce wschodzi leniwie, a jego promienie odbijają się w kropkach rosy na trawie. Jesienią ogród wygląda przepięknie, krzewy i drzewa mają różnokolorowe liście. Mój ogród jest bardzo duży i rośnie w nim wiele roślin. Najbardziej okazały jest kasztanowiec, który stoi na środku ogrodu i obwieszony jest przepięknymi brązowymi kasztanami. Na brzozie wysokiej i smukłej, której liście przybrały złoty kolor, ćwierkają ptaki, które wspominają ciepłe lato i przygotowują się do zimy.

Bartosz Kasperek 5a

Jesień jest bardzo piękną porą roku. Cała mieni się w kolorach złotych, pomarańczowych, czerwonych i brązu. Drzewa są jak złocista plaża, a krzaki czerwienią się jak krew płynąca w rzece. Liście opadające na ziemię układają się w kolorowy dywan. Na wietrze liście tańczą jak małe baletnice, które spadają bezszelestnie na ziemię. Zwierzęta wyglądają prawie jak szklanka wody, gdyż znikają przygotowując się do zimowego snu. Jesień jest moja ulubioną porą roku.

Kinga Wardach 5b

Jak nie kochać jesieni...

Jak nie kochać jesieni,
Sad kolorami się rumieni.

Dojrzały jabłka, gruszki i śliwy.

Pójdę do sadu przyniosę dorodnych jabłuszek

I na kompot żółciutkich gruszek.

Później odwiedzę las, nazbieram żołędzi i kasztanów,
by wygrać szkolny konkurs EKOMANIAKÓW.

Jak nie kochać jesieni, jej barw purpurowych,
żółtych, czerwonych, srebrnych, szczerzółtych.

Gabrysia Gwardiak 5c

Grzybobranie

Zawitał jesienny poranek,
Chłodny lecz wspaniały czas.
Pójdziemy do szkoły
przez złoty las.
Nazbieramy grzybów pełne kosze
I ostatnie pyszne jeżyny.
Chodźmy więc do lasu przez pagórki i niziny.

Wiktoria Rucińska 7b

Złota polska jesień

Jesień to czerwone liście i złote drzewa.
Wśród tych liści wiatr srebrzysty powiewa
Wesoły jest człowiek i cały się rumieni,
Gdy patrzy na las w kolorach jesieni

Kamila Kołtunowicz 5a

DBAJ O SWOJEGO ZWIERZAKA. PAMIĘTAJ !

4 października 2018 r. – światowy dzień dobroci dla zwierząt

Pierwszy taki dzień w Polsce odbył się w 1993 r. Obchody Dnia Zwierząt są po to, by ludzie zmienili stosunek do zwierząt i traktowali je jak żywe istoty. Organizatorzy tego święta zwracają uwagę w tym dniu, aby nie znęcać się nad zwierzętami (np. nielegalne tresowanie psów do walk).

Apelujemy !!!

niech dzień dobroci dla zwierząt trwa przez cały rok.

Dawid Karniej 5a

Jak dbać o zwierzęta?

PIES:

- wyprowadzać go na dwór przynajmniej 4 razy dziennie;
- dawać mu trzy razy dziennie jeść;
- bawić się z nim;
- przygotować mu legowisko do spania;
- niektóre psy mają alergię i nie mogą spożywać mięsa drobiowego;

NIGDY NIE BIJ PSA!

KOT:

- czyścić kuwetę najlepiej co 2 dni;
 - dawać mu jeść; dwa lub trzy razy dziennie
 - bawić z nim;
 - chować kwiatki, bo inaczej je zje
- NIGDY NIE BIJ KOTA!**

CHOMIK:

- czyścić klatkę co dwa tygodnie;
- dawać jeść tylko wtedy, kiedy zje;
- kupić kołowrotek do biegania;
- pozwalać mu biegać w nocy

Kamila Kołtunowicz 5a

Kącik kulinarny

Słodkości na Święto Niepodległości

Biało-czerwone babeczki

Składniki:

2 szklanki mąki,
2 łyżeczki proszku do pieczenia,
0,5 szklanki cukru,
2 łyżeczki cukru waniliowego,
1 jajko,
0,5 szklanki oleju,
1 szklanka mleka,

Wykonanie:

Suche składniki mieszamy razem w misce. Jajko, olej oraz mleko dodajemy do masy i dokładnie mieszamy. Nastawiamy piekarnik na temperaturę 180 stopni. Metalową formę do muffinek wykładamy papierowymi papilotkami. Wypełniamy foremki ciastem do wysokości około 1 cm od brzegu zostawiając miejsce babeczkom, żeby wyrosły. Foremkę wstawiamy do nagrzanego piekarnika, pieczemy około 25 min. Po wystygnięciu lukrujemy białym i czerwonym lukrem.

Biało-czerwone krakersy

Składniki:

- 1 opakowanie krakersów
- 1 opakowanie twarożku
- 1 łyżeczka cukru pudru
- 6 truskawek

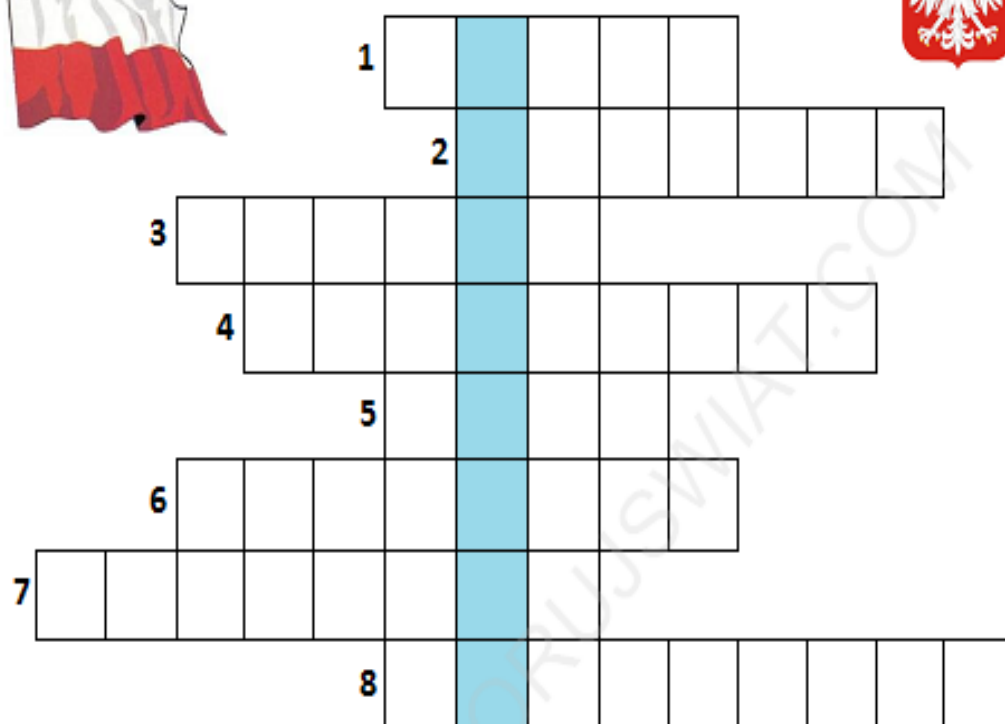

Wykonanie:

Twarożek mieszamy z cukrem pudrem. Smarujemy masą krakersy. Truskawki kroimy na talarki i dekorujemy dolną część krakersów.

Wyboru dokonała
Wiktoria Nalichowska 5b

Krzyżówka – o Polsce

WWW.POKOLORUSWIAT.COM

1. Symbol Polski, którym jest biały orzeł na czerwonym tle,
2. Są nimi np. Śniardwy, Mamry lub Łebsko,
3. Państwo z którym graniczymy od strony zachodniej,
4. Przedstawiciel władzy w Państwie, wybierany w wyborach,
5. Jest nim Mazurek Dąbrowskiego,
6. Stolica Polski,
7. Miasto, w którym znajduje się Morskie Oko,
8. Polskie morze.

HASŁO: _ _ _ _ _

Zespół redakcyjny GROSZKA:

Kamila Kołtunowicz kl. V a
Marlena Antoniuk kl. V c
Wiktoria Nalichowska kl. V b
Bartosz Kasperek kl. V a
Dawid Karniej kl. V a
Kinga Wardach kl. V b
Gabriela Gwardiak kl. V c
Wiktoria Rucińska kl. VII b

Opiekun:

Elżbieta Pietrzak

Konsultacja historyczna:

Anna Bardzińska